СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

Кравчук М.Г., Головченко О.В., Панчук О.В., Груша М.М. (м. Київ, Україна)

Проблема активації пізнавальної діяльності студентів не є абсолютно новою, проте не втрачає своєї актуальності, оскільки саме така діяльність забезпечує ефективне засвоєння навчального матеріалу.

Накопичення наукових знань, які повинні бути вивчені протягом навчання, вимагає розробки нових освітніх методик. Експонентний характер зростання інформаційного тиску на студентів особливо стало відчутно останні десятиріччя, коли обсяги навчального матеріалу почали переважати над можливостями його засвоєння за допомогою традиційних методів навчання. Провідну роль в цьому відіграє інтеграційна компонента в більшості дисциплін науково-природничого напрямку підготовки, яка істотно збільшує інформаційне навантаження на студента. Особливо це відчутно при підготовці студентів-медиків, які повинні у надзвичайно обмежений час опанувати значні об'єми навчального матеріалу. Тому активація пізнавальної діяльності студентів залишається однією з центральних проблем у сучасній вищій освіті.

В умовах технологізації та інформатизації суспільства, викладач вже не є єдиним джерелом знань. Завдяки глобальній мережі Internet, студентство має необмежений доступ до інформації. Саме тому роль викладача дещо змінюється, він повинен швидко обробляти наукову інформацію, надавати студентам інформацію про сучасні наукові досягнення, інакше, викладач опиниться «за бортом» освітнього процесу.

Викладач повинен враховувати інтереси студентства, особливості сучасного навчального процесу – переважна більшість студентів шукає додаткову інформацію не в бібліотеці, а в мережі Internet. Тому викладач має навчити студентів селективно ставитись до того що розміщено в мережі Internet, оскілки студенту важко зорієнтуватись у бурхливому потоці дійсно наукової і псевдонаукової інформації.

Одним із засобів активації пізнавальної діяльності студентів є використання в навчальному процесі сучасних інформаційних технологій. Слід відмітити зростання ролі застосування в навчальному процесі глобальної мережі Internet, яка дає змогу найбільш ефективно використовувати сучасні інформаційні технології у процесі підготовки фахівців у вищих навчальних закладах.

Сучасний темп збільшення інформаційної бази не дає змоги своєчасно розмістити останні наукові досягнення на сторінках друкованих підручників. У той же час, нова інформація, ще недоступна у друкованих виданнях, набагато швидше з'являється у глобальній мережі. Крім того, в умовах "стиснутого" часу Internet-доступ до різних інформаційних ресурсів, в тому числі і наукових бібліотек, збільшує як пошукові можливості, так і час, який студент може витратити саме на опанування навчального матеріалу.

В активації навчально-пізнавальної діяльності студента першорядну роль відіграє візуалізація навчального матеріалу [2]. Таку візуалізацію зараз пропонують своїм студентам провідні світові університети у вигляді мультимедійних анімацій та графічних схем, що пояснюють перебіг молекулярних, біохімічних, фізіологічних, патофізіологічних процесів тощо.

Для студентів-медиків важливим у підвищенні пізнавальної активності є, наприклад, візуалізація виконання окремих професійних маніпуляцій, віртуальна присутність при оперативних втручаннях. Також важливу роль відіграє організація web-конференцій, завдяки яким студенти отримують можливість безпосереднього спілкування не тільки з викладачем, а і з провідними спеціалістами в окремих наукових галузях.

Застосування новітніх інформаційних технологій розширює ілюстративний матеріал, створює проблемні ситуації, посилює емоційний фон навчання,

формує навчальну мотивацію студентів, диференціює та індивідуалізує навчальний процес. Це дозволяє викладачу розширювати об'єм навчальної інформації, створює умови для використання найбільш ефективних методів та форм навчання, для реалізації основних принципів цілісного педагогічного процесу. Матеріал, що пропонується в такій формі, запам'ятовується набагато краще та сприяє високому рівню засвоєння предмета [3].

Використання нових інформаційних засобів значно полегшує процес організації самостійної роботи студентів. Сучасний розвиток комп'ютерних технологій значно збільшив ефективність самостійної роботи. Пошукові системи дають можливість студентові знайти максимальний обсяг актуальної інформації в своїй професійній галузі знань [4].

Застосування інноваційних комп'ютерних технологій дозволяє не лише більш раціонально організовувати самостійну роботу студентів, але й змінити її форми. Застосування моделюючих навчальних програм, використання різних електронних енциклопедій, довідників, посібників значно збільшує ефективність самостійної навчальної діяльності. Самостійне вивчення має бути лише продовженням процесу, який починається і належним чином планується під час аудиторних занять. Тільки викладач може правильно побудувати процес вивчення матеріалу за традиційним принципом «від простого до більш складного». Інакше цей традиційний принцип порушується і студент втрачає інтерес вже на початку вивчення [1].

В умовах широкого використання сучасних інформаційних технологій викладач весь час має перебувати у творчому науково-методичному пошуку, адже студенти цінують його не лише як джерело інформації, але як неповторну особистість та безперечний авторитет. За всебічної допомоги творчих викладачів, які володіють навичками одержання і застосування інформації на сучасному рівні, впровадження новітніх інформаційних технологій та їх використання забезпечить активну участь студента у навчальному процесі, повне оволодіння студентами системою знань та вмінь, активізує їх пізнавальну діяльність, допоможе формуванню професійних та особистісних якостей майбутнього фахівця медика.

Література

1. Олексюк О.Є. Моделювання в процесі активізації пізнавальної діяльності студентів //Наукові записки: Збірник наукових статей Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова /Укл. П.В. Дмитренко, О.Л. Макаренко. – К.: НПУ, 2000. – Ч. 4. – С. 89-98
2. Щукина Г.И. Активизация познавательной деятельности учащихся в учебном процессе: Учебное пособие для студентов пед. институтов. – М.: Просвещение, 1979. – 160 с.
3. Бесклінська О.П. Деякі форми застосування комп'ютерних інформаційних технологій при вивченні математичних дисциплін у гуманітарному вищому навчальному закладі.// Болонський процес: Трансформація навчального процесу у технологію навчання / Мат. II міжнар. наук.-мет. конф., 20-21 жовтня 2005 р. Київ, ДУІКТ, 2005.– С. 162-164.
4. Барановский Ю.С. Информационные инновационные технологии в профессиональном образовании: Учеб. пособ. – Краснодар: Изд-во КубГТУ, 2001. – 369 с.